

TUOTTAJAVASTUU

DIREKTIIVI MÄÄRÄÄ HYÖDYNTÄMISJÄRJESTYKSEN

Uudelleen käyttö

Materiaali käyttö

Energia hyödyntäminen

Tukeudutaan nykyisiin kerääjiin, kuljettajiin ja lajittelijoihin –toimiva järjestelmä jo olemassa olemassa

- Uudelleenkäytön ensisijaisuus toteutuu
- Vakiintuneet toimintatavat, asiantuntemus ja kustannusten minimointi
- Valtakunnallisesti/väestöllisesti kattava
- Säädöksissä vaadittu yhteistyö toteutuu
- Sosiaalisten toimijoiden autonomia toteutuu

Ehdotus: muun tekstiilijätteen keräysvelvoite säilyy kunnilla, kunnes ”vanha jäte” poistunut ja ”kiinalaisongelmaan” löydetty ratkaisu

SOPIMUSMALLI ”SECOND HAND” OSTETAAN PALVELUNA

1. Keräys: UFF, SPR, Fida, Rinki jne - Sopimukset
2. Kuljetus: UFF, Rinki jne - Sopimukset
3. Lajittelu: Yllä olevat kumppanit – EU, ulkom, Suomi
4. Loppukäsittely – sopimukset energian talteenotosta
5. Viestintä, koulutus, tuottajarekisterit, kontaktointi –
RINKI/kilpailutus, RINKI: automaattinen rekisteröitymisjärjestelmä

KUSTANNUKSET TUOTTAJILLE?

1. Keruupisteiden määrä
 2. Valittu keruu-, kuljetus- ja lajittelumalli
 3. Kilpailutukset
 4. Jätteestä saatava hinta
 5. Tuottajien järjestäytymisaste
 6. Viestintä, raportointi ym velvoitteet
- **Mitä korkeammat kulut – sitä kalliimmaksi second hand tuotteet tulevat ja sitä vähemmän uudelleen käytetään**
 - **Uudelleen käytön näkökulmasta – käyttökelvoton tekstiilijäte kannattaisi ohjata sekajätteeseen**

AIKATAULU PETTÄÄ

- Tuottajayhteisö juridinen henkilö vasta lain voimaan tulon jälkeen.
 - Hakemus tuottajarekisteriin kestää 3 kk
 - Pankki: tilit, mahd. lainoitus ym. 2 kk
 - Sopimukset tuottajien välillä (alkaen lain voimaantulosta) vie vuosia
 - Kilpailutus: keruu, kuljetukset, lajittelu – varattava kuhunkin väh 3 kk, jotta varmistetaan tehokkuushyödyt (6-2028 –)
- Toiminnassa aikaisintaan ARVIO 2028 lopussa ja silloinkin vajaasti

ESITYS YMPÄRISTÖ –OMNIBUSS PAKETTIIN: TUOTTAJAVASTUUN MYÖHENTÄMINEN JA LOPPUKÄYTTÄJÄ MAKSAJAKSI

1. **Saastuttaja maksaa – periaate** ei toteudu, jos kuluttaja ei joudu maksamaan suoraan ostoksiensa jätekustannuksia.
2. **Tuottajavastuulla ei saavuteta mitään**, mitä ei saavuteta jo markkinaehtoisesti muutenkin:
 1. tuottajavastuu vaarantaa toimivan uudelleenkäytön
 2. Tekstiilien materiaali- kierrätys ei tuottajavastuun ja keruun kautta lisäännny. – Ensin tarvitaan jätettä jalostavaa teollisuutta
 3. Uusia kierrätyksen liiketoimintamalleja syntyy, kun kierrätys tarjoaa kannattavia liiketoimintamahdollisuuksia.
 4. Jätteen kerääminen ja lajittelu synnyttää vain kustannuksia eikä kiertotaloutta, jos sitä seuraavat teolliset prosessit eivät ole kannattavia.
3. Tuotteilla 27 jäsenmaan yhteismarkkina – **27 erillistä** tekstiili- ja jalkinejätemarkkinaa
4. **Kilpailu vääristyy**: Väestötiheyden ja kuljetusmatkojen vuoksi jäsenmaat ja yritykset eriarvoiseen asemaan.
5. Tekstiilien ja jalkineiden valmistus on Globaalia liiketoimintaa – myös **kierrätyksen tulee olla globaalia**,
 1. jätettä käyttävä teollisuus aina kehräämisestä kutomiseen, neulomiseen ja vaatteiden ompeluun sijaitsee pääosin EUn ulkopuolella.
6. **Tasapuolinen kilpailu ei toteudu**, sillä verkko-ostosten vuoksi EU yritykset joutuisivat kattamaan kustannuksia, jotka ylittävät heidän itsensä markkinoille laittamien tuotteiden vastuut.
7. EU yrityksille kaatuvat tuottajavastuun kustannukset nostavat hintoja ja **kulutus siirtyy** yhä enemmän EUn ulkopuolisiin verkkokauppoihin.
8. Huonosti prosessoidut **ja kemikaaleja sisältävät** kiinalaisilta alustoilta ostetut tuotteet uhkaavat estää sekä uudelleen käytön, että materiaalihyödyntämisen - siis koko kiertotalouden.